

Ook doorzaaien is topsport

Doorzaaien is een essentieel onderdeel van het onderhoud van de baan. De basisprincipes liggen wel aardig vast, maar toch zijn er weer nieuwe machines in het vooruitzicht.

TEKST: MARTIN SMITS – FOTO'S: MARTIN SMITS, LEVERANCIES

Ook over doorzaaien is het laatste woord nog niet gezegd, maar in grote lijnen zijn de greenkeepers het wel met elkaar eens. Een graszaadje hoeft niet echt diep in de grond, maar moet voor een optimaal resultaat wel goed contact hebben met de grond. Bij doorzaaien met een sleufje wordt het gras gesneden, een tot twee centimeter diep. Daar komt het zaadje in en dat moet dan iets worden aangedrukt. Het voorjaar en het einde van de zomer is voor gras de ideale periode om te zaaien. Het echte doorzaaien gebeurt ook het meeste in die periode. Tussendoor wordt er natuurlijk ook nog wel bijgezaaid. Vaak zijn dat plekjes die met de hand worden bijgewerkt. En er wordt tijdens het seizoen vaak nog wat doorgezaaid in combinatie met dresen. Ook dat is dan vaak een kwestie van met de hand graszaad bijstrooien. Is het alleen de bedoeling om de grasmatten goed in tact te houden, dan voldoet op de meeste banen twee maal per jaar doorzaaien. Is het de bedoeling om andere grassen op de green te krijgen, dan is bijna maandelijks doorzaaien de manier om dat proces te versnellen. Door verschil in grondslag of specifieke omstandigheden is de noodzaak om door te zaaien ook lang niet overal dezelfde. Vooral op de greens blijft het dilemma dat de kiemplantjes maar nauwelijks de kans krijgen zich te ontwikkelen, omdat er constant kort wordt gemaaid. En het spel moet natuurlijk ook gewoon door kunnen gaan. Dat maakt ook van het

doorzaaien een topsport. Een ontwikkeling die de laatste jaren wat meer lijkt door te zetten, is het doorzaaien van de fairways. Hoewel dat dan meer een pleks-gewijze kwestie is, bijvoorbeeld op schaduwplekken, looppaden of droogte-gevoelige plekken. En ook dat kan per baan sterk verschillen.

In de grond

In Nederland is vooral de Vertiseed van Redexim een veel gebruikte machine om greens door te zaaien. De machine is compact en licht en dat past goed achter een kleine trekker. En nog belangrijker, de machine maakt mooi werk. Een aangedreven as met ronde messen maakt sleufjes. Daar leggen zaaikouters het graszaad in en de sleufjes worden weer aangedrukt. RotaDairon heeft een machine die hetzelfde principe beoogt door een zaaïmachine te combineren met een rotor die het midden houdt tussen een verticuteerder en een slitter. Voor de opkomst van het zaad is zaaien in een sleufje het ideale principe, maar sommige greenkeepers vinden het een nadeel dat er toch enigszins een streepjeseffect ontstaat. Dat is alleen te onder-
vangen door breedwerpig te zaaien. Dat kan door te combineren met (hol)prieken en dresen. Breedwerpig met de hand graszaad strooien is dan een mogelijkheid, maar het kan ook mechanisch. De Speedseed en Proseed van Redexim, maar ook de Wiedenmann Terra Combi en de Blec Multiseeder zijn machines die breedwerpig zaaien in combinatie met

Zeker voor de greens is de Vertiseed van Redexim een veel gebruikte machine. Compact gebouwd en met een goed resultaat (zie openingsfoto). Het ideale principe om in een grasmat door te zaaien: een sleufje snijden, daar de zaadjes in leggen en weer netjes aandrukken.

Vredo heeft doorzaaimachines die naast sportvelden ook op fairways goed werk leveren. Om ook op de greens uit de voeten te kunnen, werkt Vredo momenteel aan een variant om op 3 tot 4 cm rijenafstand te zaaien.

een prikrol. Het nadeel van deze techniek blijft toch dat de zaadjes minder nauwkeurig in de grond worden gebracht. Fijne zaden als struisgras komen vrij gemakkelijk in de gaatjes terecht, maar voor langwerpige zaden als roodzwenk of Engels raai gras is de

methode minder geschikt. Blec heeft ook nog de Multislit, die werkt volgens hetzelfde principe als de Multiseeder maar dan met een rotor met mesjes in plaats van pennen. Die levert Blec nu ook met 1,20 m werkbreedte, eerder alleen 1,40 en 1,80 m.

Fairway

Op de greens is doorzaaien echt millimeter werk, op de fairway of de driving range is het iets minder kritisch. Bijvoorbeeld wat de afstand betreft tussen de rijtjes die worden doorgezaaid. Als rijenafstand niet super kritisch is en het ook niet zo'n punt is om met een wat zwaardere machine de baan op te gaan, dan is een doorzaaimachine volgens het principe van Vredo de beste oplossing en tot nu toe ook het meest toegepaste principe. Vredo heeft de Sport-serie die, zoals de naam al aangeeft, is bedoeld voor de sportvelden. Met 3,5 centimeter zaai-afstand zou dat prima passen op een green, maar daarvoor is de machine te groot en te lomp. Het is meer een hectarevretter. Voor de green is het type Compact meer geschikt. Die zaait op 7,5 centimeter. Maar echt interessant wordt het pas als de nieuwe uitvoering die nu in ontwikkeling is met een rijenafstand van 3 tot 4 centimeter kan zaaien. Voor de fairway is de Agri serie zeer geschikt. Met 1,3, 2,0 of 2,5 meter werkbreedte kan die op 7,5 centimeter zaaien. Tot voor kort bouwde Vredo ook machines voor Redexim. Maar hoewel die samenwerking ten einde is, levert Redexim nog steeds de

De Wiedenmann Terra Combi combineert doorzaaien met een spijkerrol. De machine is modulair gebouwd en kan ook worden uitgerust met rotors met messen om te beluchten of te verticuteren.

Overseeder met 1,5 of 2,0 meter werkbreedte en 10 centimeter rijenafstand volgens hetzelfde principe als de Vredo. De Disc Seeder van Blec is op hetzelfde principe gebaseerd en zit in de categorie van de Compact van Vredo. Blec zaait op rijtjes van 5 centimeter en er is keuze uit 1,2, 1,9 en 2,3 m werkbreedte.

Nieuwe ontwikkelingen

Zoals gezegd werkt Vredo aan een variant van zijn doorzaaimachine die door een kleinere afstand tussen de rijen ook geschikt moet zijn voor de greens. De Franse fabrikant RotaDairon heeft al in 2005 op de Sima in Parijs de CRK voorgesteld. Dat is een kleine, driewielige machine om achter te lopen. De aandrijving is hydrostatisch met een 16 pk motor. Eigenlijk is het een slitter met opgebouwde zaaimachine. Het bijzondere van de machine zijn de kleine afmetingen en de dubbele zaadbak. Zonder zaad vooraf te mengen, kan de machine daardoor twee soorten zaad in elke gewenste verhouding zaaien. De werkbreedte is 72 centimeter. De messen zijn 4 millimeter dik en de afstand tussen de

De Turfco TriWave is een Amerikaanse machine die in Europa nog niet heeft gedraaid. De TriWave is vooral gericht op tee's en de fairways. Het bijzondere aan de machine zijn vooral de drie onafhankelijk van elkaar bewegende groepen elementen voor optimale bodemvolgving.

Breedwerpig zaaien met een prikrol doen de Speedseed en Proseed van Redexim, maar ook de Wiedenmann Terra Combi en de Blec Multiseeder. Nadeel van deze techniek is dat graszaadjes minder nauwkeurig in de grond komen. Fijne zaden, als struisgras, komen vrij gemakkelijk in de gaatjes terecht, maar voor langwerpige zaden, als roodzwenk of Engels raai gras, is de methode minder geschikt.

messen is 42 millimeter. Momenteel wordt de machine nog in Frankrijk getest en wanneer de machine naar tevredenheid functioneert, komt die ook bij Van der Pols in het programma. Ander nieuws dat in de loop van de zomer in Nederland wordt verwacht, is de TriWave van Turfco. Het principe lijkt veel op dat van de Vertiseed. De naam

Wave is afgeleid van de golvend gevormde messen waarmee de TriWave sleufjes snijdt. In de sleufjes wordt het gras gezaaid en achter ieder sleufje loopt een wielje om weer iets aan te drukken. De golvende messen maken een iets breder sleufje dan de rechte messen van de Vertiseed. De machine is daarom ook meer gericht op de tee's en de fairways dan primair op de green. Het bijzondere van de TriWave is dat die bestaat uit drie bodemvolgende units met ieder tien messen. De totale werkbreedte is ongeveer 58 inch, net geen 1,50 meter. Een andere ontwikkeling die in de toekomst ook voor de golfbaan interessant kan worden, is de Koro Verticutter-Overseeder. Ko Roodenburg is de geestelijk vader achter de Koro machines die als Fieldtopmaker voor het groot onderhoud aan de grasmat van sportvelden zijn ontwikkeld. De Fieldtopmaker is met een andere rotor ook in te zetten als verticuteerder. Die is vorig jaar op Papendal voorgesteld in een uitvoering die ook in dezelfde werkgang kan inzaaien. De zaadjes worden in de sleufjes gelegd en dan met een rol aangedrukt. De machine is nog in ontwikkeling met in eerste instantie de sportvelden als doelgroep. Maar zoals de plannen nu zijn, is het ook de bedoeling via de fairway in de richting van de greens te koersen.

De Koro Verticutter-Overseeder combineert verticuteren met doorzaaien en wordt momenteel ontwikkeld voor het doorzaaien van sportvelden. Het is echt een capaciteitsmachine die ook potentieel heeft voor het verticuteren en doorzaaien van de fairway.

Martin Smits is freelance journalist, Biddinghuizen.